

Na osnovu člana 45. stav 1. alineja 7. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 59/07 i 59/09), direktor Centra za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja donosi

PREPORUKE

O KRITERIJIMA ZA VREDNOVANJE INOSTRANIH VISOKOŠKOLSKIH KVALIFIKACIJA U POSTUPKU PRIZNAVANJA U SVRHU ZAPOSŁJAVANJA I NASTAVKA OBRAZOVANJA

I.

Ovim preporukama se utvrđuju osnovni kriteriji za vrednovanje inostranih visokoškolskih kvalifikacija koje se primjenjuju u postupku priznavanja, u svrhu zapošljavanja, nastavka obrazovanja i ostvarivanja drugih prava koja proističu iz stečenih kvalifikacija, koje vrše nadležni organi u Bosni i Hercegovini.

II.

Pod nadležnim organima, u smislu tačke I. ovih preporuka, podrazumijevaju se kantonalna ministarstva obrazovanja u Federaciji Bosne i Hercegovine, Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske, Odjeljenje za obrazovanje Vlade Brčko Distrikta BiH, te stručna tijela visokoškolskih ustanova određena njihovim statutom.

III.

U postupku vrednovanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija, preporučuje se nadležnim organima iz tačke II. da u skladu sa članom 45. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini pribavljaju mišljenja, preporuke i informacije od Centra za informisanje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja.

IV.

U skladu s Konvencijom Savjeta Evrope/UNESCO-a o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u evropskoj regiji ("Službeni glasnik BiH", broj 16/03 - Međunarodni ugovori), u postupku vrednovanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija, nije dopuštena diskriminacija po bilo kojem osnovu kao što je spol, rasa, boja kože, invaliditet, jezik, religija, političko ili drugo uvjerenje, nacionalnost, etničko ili socijalno porijeklo, povezanost s nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status, ili na osnovu bilo kakvih drugih okolnosti koje nisu povezane s vrijednošću kvalifikacije čije se priznavanje traži.

V.

U postupku vrednovanja inostrane visokoškolske kvalifikacije uzimaju se u obzir:

- a) obrazovni sistem države u kojoj je kvalifikacija stečena;
- b) akreditacija visokoškolske ustanove na kojoj je kvalifikacija stečena;

- c) minimalni nivo obrazovanja i vrsta kvalifikacije koji su neophodni za pristup studijskom programu, čijim završetkom je kvalifikacija stečena;
- d) obilježja najvažnijih sadržaja studijskog programa, čijim završetkom se stiče inostrana visokoškolska kvalifikacija, kao što je: dužina trajanja studijskog programa, broj i struktura nastavnih predmeta/modula, broj stečenih ECTS bodova/kredita, i drugo);
- e) akademska dostignuća podnosioca zahtjeva;
- f) prava koja proizilaze iz stečene kvalifikacije, u zemlji u kojoj je kvalifikacija stečena.

Pod akreditacijom, u smislu ovih preporuka, podrazumijeva se da nadležno akreditacijsko tijelo države u kojoj je kvalifikacija stečena, priznaje visokoškolsku ustanovu koja je izdala kvalifikaciju, kao dio svog visokoobrazovnog sistema.

VI.

Vrednovanje inostranih visokoškolskih kvalifikacija, obavlja se isključivo na osnovu postignutih znanja, vještina i kompetencija, a u cilju utvrđivanja vrste i nivoa studija u Bosni i Hercegovini koji odgovaraju vrsti i nivou studija na kojem je stečena inostrana visokoškolska kvalifikacija. Inostrana visokoškolska kvalifikacija će se priznati, osim ukoliko se utvrde bitne razlike između kvalifikacije za koju se traži priznavanje i odgovarajuće kvalifikacije u Bosni i Hercegovini.

Pod bitnim razlikama koje karakterišu inostranu visokoškolsku kvalifikaciju podrazumijeva se:

- da je izdata isključivo u svrhu korištenja u zemlji izdavanja;
- da su uslovi za pristup nivou obrazovanja na kojemu je izdata, bitno drugačiji od onih koji se zahtijevaju za taj nivo obrazovanja u Bosni i Hercegovini;
- da su uslovi za pristup daljnjem obrazovanju u zemlji u kojoj je kvalifikacija izdata bitno drugačiji od takvih uslova u Bosni i Hercegovini;
- da studijski program za konkretnu visokoškolsku kvalifikaciju ne sadrži ključne elemente/module/nastavne predmete koje sadrže akreditovani studijski programi u Bosni i Hercegovini, koji vode do takve ili najslabije kvalifikacije;
- druge razlike za koje nadležni organ utvrdi da su značajne u tolikoj mjeri, da se ne može izvršiti priznavanje strane visokoškolske kvalifikacije.

VII.

Ukoliko se u postupku vrednovanja ustanovi da su razlike u kvalitetu programa i/ili ustanove u kojima je inostrana visokoškolska kvalifikacija dodijeljena, u odnosu na kvalitet programa i/ili ustanove koji dodjeljuju sličnu visokoškolsku kvalifikaciju, prema čijim se uslovima traži priznavanje, značajno da bi se dopustilo priznavanje inostrane visokoškolske kvalifikacije kakvo traži podnosioc, stručno tijelo zaduženo za vrednovanje, dužno je dokumentovati navedene razlike, te na osnovu njih predložiti alternativno, djelomično i/ili uslovno priznavanje.

VIII.

Kada se uz određenu inostranu visokoškolsku kvalifikaciju u zemlji porijekla vežu formalna prava, kvalifikacija se treba procijeniti, kako bi se nosiocu dala uporediva formalna prava u Bosni i Hercegovini, u onoj mjeri, u kojoj postoje i proističu iz kompetencija koje potvrđuje kvalifikacija.

IX.

Uporedivost elemenata/modula/nastavnih predmeta, studijskih programa treba analizirati isključivo radi uporedivosti stečenog znanja, pristupa zapošljavanju, nastavka obrazovanja i ostvarivanju drugih prava koja proističu iz stečenih kvalifikacija, a ne kao nužan uslov sam po sebi.

X.

Studij koji je prethodio sticanju inostrane visokoškolske kvalifikacije može se, u postupku priznavanja, vrednovati kao jedan od sljedećih ciklusa i vrsta studija u Bosni i Hercegovini:

- prvi ciklus vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija [the degree of Bachelor] ili ekvivalenta, stečenog nakon najmanje tri i najviše četiri godine redovnog studija nakon sticanja svjedočanstva o završenoj srednjoj školi, koji se vrednuje s najmanje 180, odnosno 240 ECTS bodova.
- drugi ciklus vodi do akademskog zvanja magistra ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija, traje jednu ili dvije godine, a vrednuje se sa 60, odnosno 120 ECTS bodova, i to tako da u zbiru s prvim ciklusom nosi 300 ECTS bodova, i
- treći ciklus vodi do akademskog zvanja doktora ili ekvivalenta, traje tri godine i vrednuje se sa 180 ECTS bodova.

Jedan semestar studija nosi 30 ECTS bodova u svakom ciklusu.

Iz odredbi stava 1. ove tačke izuzima se studij medicinske skupine nauka u prvom ciklusu, koji se vrednuje do 360 ECTS bodova.

XI.

U smislu stava 3. tačke X, ukoliko je inostrana visokoškolska kvalifikacija stečena u naučnoj oblasti medicinskih nauka, nadležni organ će se prilikom vrednovanja rukovoditi pravnim propisima Bosne i Hercegovine, koji se odnose na dužinu trajanja studija, broj ECTS bodova i uslove za sticanje kvalifikacija.

XII.

Studij koji je prethodio sticanju strane visokoškolske kvalifikacije može se u postupku priznavanja vrednovati kao jedan od sljedećih nivoa i vrsta studija koji se u Bosni i Hercegovini organizuju radi dovršetka studija studenata, upisanih na ove nivoe obrazovanja, u skladu sa ranije važećim propisima:

stručni studij za sticanje višeg obrazovanja, ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- prethodno završeno srednjoškolsko obrazovanje;
- odgovarajuće vještine se stiču u većoj mjeri nego znanja;
- ukupnost stečenih vještina i znanja su uporediva s najmanje 120 ECTS, tj. onima koja se mogu sticati redovnim studijem, u trajanju od najmanje dvije godine;

stručni studij za sticanje visokog obrazovanja, ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- prethodno završeno srednjoškolsko obrazovanje ili dvogodišnji studij kojim se stiče najmanje 120 ECTS;
- odgovarajuće vještine se stiču u većoj mjeri nego znanja;
- ukupnost stečenih kompetencija odgovara onima koja su uporediva s najmanje 180 ECTS bodova, a najviše 240 ECTS, tj. onima koja se mogu sticati tokom redovnog studija, u trajanju od najmanje tri, a najviše četiri godine;

dodiplomski univerzitetski studij za sticanje visokog obrazovanja, ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- prethodno završeno srednjoškolsko obrazovanje;
- odgovarajuće vještine se stiču u većoj mjeri nego znanja;
- ukupnost stečenih kompetencija odgovara onima koja su uporediva s najmanje 180 ECTS bodova, a najviše 240 ECTS bodova, tj. onima koja se mogu sticati tokom redovnog studija, u trajanju od najmanje tri, a najviše četiri godine;

postdiplomski, specijalistički studij, ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- prethodno završen osnovni dodiplomski studij u trajanju od najmanje tri, (180 ECTS bodova) a najviše četiri godine (240 ECTS bodova);
- odgovarajuća znanja se stiču u većoj mjeri nego vještine;
- ukupnost stečenih kompetencija odgovara onima koja su uporediva s najmanje 60 ECTS bodova, a najviše 120 ECTS bodova, tj. onima koja se mogu sticati redovnim studijem, u trajanju od najmanje jedne, a najviše dvije godine, gdje je uključeno vrijeme potrebno za potpuni završetak studija;

postdiplomski magistarski studij, ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- završen diplomski univerzitetski studij, ili odgovarajući nivo kvalifikacija;
- odgovarajuća znanja se stiču i razvijaju u većoj mjeri nego vještine;
- stečena nova, originalna znanja iz određene naučne oblasti, odnosno interdisciplinarne ili multidisciplinarne naučne oblasti, na prepoznatljivom svjetskom nivou, što se dokazuje objavljenim naučnim /umjetničkim radovima.

doktorski studij, ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- prethodno završen univerzitetski studij i/ili postdiplomski, magistarski studij, ili odgovarajući nivo kvalifikacija;
- odgovarajuća znanja se stiču i razvijaju u većoj mjeri nego vještine;
- stečena nova, originalna znanja iz određene naučne oblasti, odnosno interdisciplinarne ili multidisciplinarne naučne oblasti, na prepoznatljivom svjetskom nivou, što se dokazuje objavljenim naučnim /umjetničkim radovima.

XIII.

Ukoliko je strana visokoškolska kvalifikacija stečena na strukovnom studijskom programu, inostrana visokoškolska kvalifikacija se može priznati, ukoliko je nivo ove vrste studija uporediv sa ciklusima visokog obrazovanja koji se izvode u Bosni i Hercegovini.

U rješenju kojim se priznaje inostrana visokoškolska kvalifikacija iz stava 1. ove tačke, nadležni organ treba jasno naznačiti da se radi o strukovnom studiju.

XIV.

Jednom izvršeno vrednovanje određene strane visokoškolske kvalifikacije, saglasno s propisima, ne podliježe ponovnom vrednovanju, već vrijedi za sve naredne slučajeve priznavanja istih visokoškolskih kvalifikacija, pod jednakim uslovima, te ima potpunu prohodnost na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Uslovi za odlučivanje, u skladu sa stavom 1. ove tačke su, da kvalifikacija koja je predmet priznavanja, odgovara prethodno priznatoj kvalifikaciji po sljedećim kriterijima:

- a) visokoškolskoj ustanovi koja je dodijelila kvalifikacije;
- b) studijskom programu na kojem su stečene kvalifikacije;
- c) nazivu kvalifikacija;
- d) važećem studijskom programu.

XV.

Preporučuje se nadležnim organima da, radi smanjenja troškova, u postupku vrednovanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija, koje su stečene u zemljama bivše SFRJ, odnosno u kojima je dokumentacija napisana na razumljivim jezicima, od podnosioca zahtjeva ne traže prijevod dokumentacije na jezike koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

XVI.

Preporučuje se nadležnim organima da u postupku vrednovanja od podnosioca zahtjeva traže prijevod sažetka završnih radova (diplomskih, specijalističkih, magistarskih i doktorskih) samo ukoliko rješenje o priznavanju nije moguće donijeti na osnovu drugih dokaza, koje je podnosioc dostavio.

XVII.

Preporučuje se nadležnim organima da, prilikom vrednovanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija, kao dokaz o stečenoj kvalifikaciji prihvataju original diplome ili ovjerenu kopiju, osim u slučaju kada podnosioc zahtjeva dostavi dokaz da istu, bez svoje krivice nije u mogućnosti dostaviti, odnosno u situaciji kada propisima zemlje u kojoj je izdata inostrana visokoškolska kvalifikacija, nije predviđeno izdavanje diplome, već samo uvjerenja ili potvrde o završetku studija.

Činjenica, da će se podnosiocu zahtjeva, diploma dodijeliti naknadno, u redovnoj proceduri, ne predstavlja dokaz u smislu prethodne stavke ove tačke.

XVIII.

Preporučuje se nadležnim organima da, po okončanom postupku priznavanja, podnosiocu zahtjeva vrata dokumentaciju, uz obavezno kopiranje iste, radi arhiviranja, ili daljnjeg postupka, po pravnim sredstvima.

XIX.

Ove Preporuke stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH".

Broj 03-33-1-107-44/10
8. oktobra 2010. godine
Mostar

Direktor
Prof. dr. sc. **Borko Sorajić**, s. r.